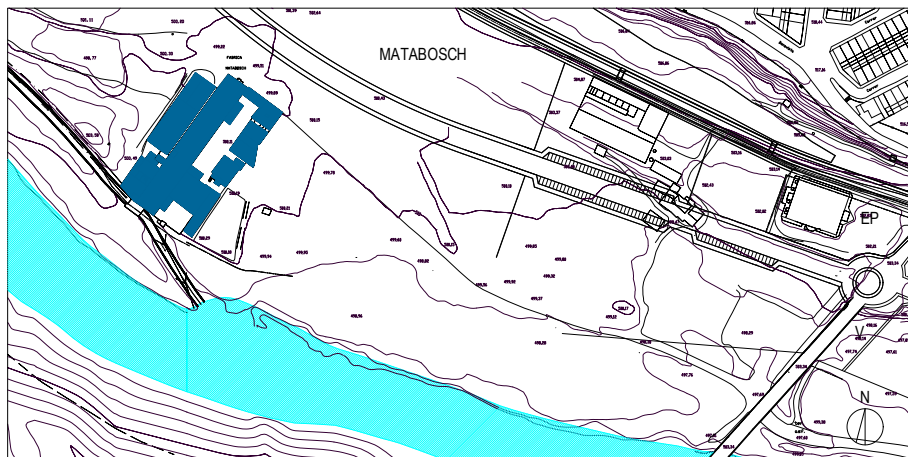

BCIL NIVELL-B**ZI**

DENOMINACIÓ :	Fàbrica can Casarramona -Xemeneia
Altres denominacions:	Fàbrica Arangó. Can Matabosch
SITUACIÓ :	Camí del Pelut. Entre Conanglell i la Colònia Ymbern
DATA DE CONSTRUCCIÓ :	Entre 1878 i 1884. Ampliacions o reformes: 1935, 1952, 1959.
AUTOR :	Jacint Bustins (1952)
PROMOTOR :	
TIPOLOGIA :	Arquitectura industrial, inspirada en la construcció rural tradicional
CONTEXT :	Devesa de l'Espona. Zona industrial situada prop del riu per a l'aprofitament d'aquest i als afores del nucli urbà.
RÈGIM URBANÍSTIC :	
Planejament Vigent:	Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Torelló. Desembre 1999.
Classificació:	Sòl Urbanitzable i Sòl No Urbanitzable
Qualificació:	Sòl Industrial una part i Sòl de Protecció Paisatgística la part de ribera. La fàbrica en si no està qualificada perquè es preveu el seu enderrocament.
RÈGIM JURÍDIC :	
Titularitat:	Institut Català de Finances
Condicions / servituds:	Construcció d'un mur de contenció en el seu emplaçament que servirà per canalitzar la part inundable del riu.

PLÀNOL DE SITUACIÓ. Escala 1/5000

BCIL NIVELL-B**ZI****DESCRIPCIÓ :**

Antiga fàbrica, actualment abandonada, disposada perpendicularment al riu Ter segons unes naus paral·leles amb façana principal al camí del Pelut.

El conjunt està constituït per la suma de diverses naus i cossos diferents que s'estructuren al voltant d'un pati central i formen tres naus principals paral·leles. La irregularitat del conjunt s'uniformitza a través d'un edifici disposat transversalment que fa de façana principal, força homogènia i simètrica. Marca un eix d'entrada principal, la qual és un cos que sobresurt per sobre la teulada d'aquest edifici transversal i es cobreix a dues aigües formant capcer a la façana. A través d'aquí es comunica directament al pati interior. A banda i banda de l'eix central hi ha dues ales laterals amb teulada a dues aigües en direcció perpendicular a la de l'entrada, és a dir, carener paral·lel a la direcció principal i amb la façana disposada segons un ritme de finestres iguals i quadrades; les cantonades estan reforçades amb maó massís vist. La col·locació de les dues naus longitudinals que tanquen el pati no s'ajusta a aquest front de recepció; comparteixen, però, els mateixos materials i colors i la disposició rítmica. La tercera nau està situada al costat de la nau nord-est i és de construcció posterior a les altres dues; la seva coberta és de fibrociment. La testera de les naus oposada a la façana principal fa front al riu Ter i hi passa de forma adjacent un canal artificial construït per donar servei al complex industrial. En aquesta banda hi ha també la xemeneia. És força esvelta i sobrepassa els 20 metres d'altura. És feta de maó ceràmic massís, deixat vist i sense elements decoratius. És de planta circular i la seva secció disminueix progressivament en altura.

Al costat sud hi ha el que era la finca senyorial, integrada a la fàbrica i amb un gran jardí d'arbres gegantins i majestuosos. S'accedeix a aquest espai verd per una portalada situada a l'esquerra de la façana frontal, arcada i protegida per una teulada a dues aigües.

EVOLUCIÓ D'USOS:**Original:**

Fàbrica de filatura i tissatge

Actual:

Abandonada i a punt de ser enderrocada

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

L'edifici es troba en estat d'abandonament. Es conserva força bé exteriorment i també la seva estructura, de manera que es podria recuperar fàcilment.

VALORACIÓ:

Exemple important de l'arquitectura industrial de finals del segle XIX, reformada i ampliada durant el segle XX, i testimoni de l'alta activitat industrial desenvolupada a Torelló al llarg d'aquest segle. La xemeneia actua com a fita monumental i visual del sector.

DADES HISTÒRIQUES:

Durant l'últim terç del segle XIX es varen establir un seguit d'indústries tèxtils a la riba del Ter. Aquest impuls anava acompanyat de l'arribada del ferrocarril de Sant Joan de les Abadesses.

BCIL NIVELL-B

ZI

Joan Casarramona, de Barcelona, va aconseguir l'autorització governativa per aprofitar 3.000 litres d'aigua del Ter a la devesa de l'Espona de Torelló l'any 1878. Ben aviat començaren les obres de construcció de la fàbrica, de la qual no es conserva el projecte ni se'n sap l'autor.

La fàbrica comptava amb una resclosa, un canal, turbina, màquina de vapor, xemeneia, habitatge del majordom i quadres de filatura, tissatge i batanatge. Totes les instal·lacions ocupaven una extensió de 2.190 m². La propietat Casarramona es completava amb la compra del mas La Cuaranya, dalt d'un turó proper a la devesa de l'Espona.

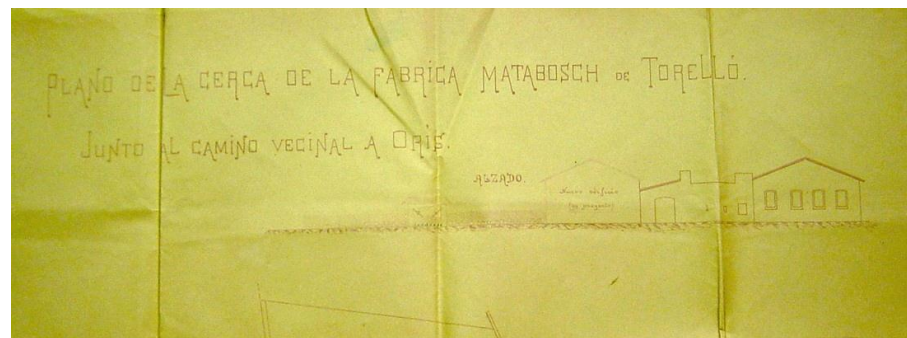
Joan Casarramona no pogué mantenir l'empresa massa anys. Josefa Arangó i Portús comprà per sentència judicial de 1892 la fàbrica i el mas La Cuaranya. Josefa Arangó també residia a Barcelona. El seu administrador era Jacint Font Daniel. La fàbrica funcionà amb diversos arrendataris. L'any 1903, Josep Pons i Parellada era l'arrendatari. Funcionava amb 3.200 fusos de filar cotó. El 25 de maig de 1903 la fàbrica quedà precintada per l'administració de l'hisenda. El 3 de setembre tornava a obrir amb un nou llogater. Albert Costa, després de donar-se d'alta, treballà amb 2.000 fusos.

Pels volts de 1914, la societat Mercadal S.A. deixà la fàbrica Bassas per ubicar-se a la fàbrica Arangó.

L'any 1920, Ramon Matabosch Soler, de Barcelona, comprà les propietats de Josefa Arangó Portús a Torelló.

Ramon i Joan Matabosch Soler i Joan Matabosch Bassols varen mantenir la fàbrica fins al seu tancament durant la dècada de 1980. Les reformes que ha sofert la fàbrica durant el segle XX varen ser impulsades pels darrers propietaris. L'any 1935, Joan Matabosch Bassols demanava permís d'obres per construir un mur exterior i ampliar la fàbrica. L'any 1952, Joan Matabosch reparava i reformava la fàbrica. Es tractava de reparar les destrosses de l'aiguat de 1940. El canal, els edificis i les quadres es varen reparar. Jacint Bustins, constructor local, va fer les obres. Una darrera reforma data de 1959-1960. Aleshores s'amplià la sala de batans de la fàbrica.

La crisi de la dècada de 1980 va acabar amb el tancament de la fàbrica i el seu progressiu deteriorament. Les obres d'urbanització de la devesa de l'Espona contempnen la desaparició de la fàbrica perquè està construïda uns metres per sota del nivell d'alçada òptim que en l'actualitat s'ha fixat per tal d'evitar inundacions. L'ajuntament va expropiar la propietat.

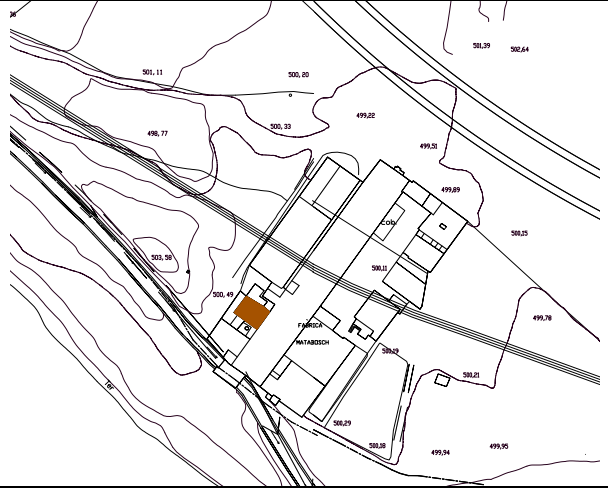
BIBLIOGRAFIA:

- Gràfica:**
- AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Estructura i Usos del Sòl Urbà i Urbanitzable, E. 1:4.000. Torelló 1999.
 - AMT, Llicències d'obra.
- Escrita:**
- SOLÀ I MORETA, FORTIÀ, *Història de Torelló*. Vol. I. 1947.
 - AMT: registre, matrícula industrial, padró, llicències d'obra.

BCIL NIVELL-B

ZI

núm. d'ordre

EP	ELEMENTS PAISATGÍSTICS	EP	Pàg. 4	DESCRIPCIÓ DEL BÉ: <ul style="list-style-type: none"> - Naus en molt mal estat i de qualitat de construcció baixa. (No són objecte de protecció) - Existeix una xemeneia, situada fora del polígon industrial de secció circular i totxo massís, que s'ha de protegir.
		DENOMINACIÓ: Fàbrica de Can Casarramona		
PLÀNOL DE SITUACIÓ		SITUACIÓ: Camí del pelut		RAONS QUE ACONSELLEN LA SEVA INCORPORACIÓ AL CATÀLEG DE BÉNS: <ul style="list-style-type: none"> - Per ser una fita al territori - Pel seu valor històric
COOR. UTM	x: y:			
REF CADASTRAL				
DETERMINACIONS NORMATIVES: <ul style="list-style-type: none"> - Nivell d'intervenció B - Les naus es poden enderrocar, no queden protegides. 				

BCIL NIVELL-B

ZI

ZONA INUNDABLE:

Es condicionen les actuacions de transformació d'usos, restauració o remodelació i/o ampliació de les construccions actuals a l'adopció de les mesures de protecció passiva en front als riscos d'inundació, d'acord amb la disposició primera de l'informe de l'ACA de 21 de maig de 2009, es regulen al capítol 4art de la normativa

núm. d'ordre

BCIL NIVELL-B

ZI

028